

Život i rad NK »Osvit« u Đelekovcu do 1941. godine

POČELO JE NA LEDINI USRED SELA

Nogometni klub »Osvit« u Đelekovcu navršio je ove (1984. g.) šezdesetgodišnjicu plodonosnog rada i, može se reći, burnog života. Tom prigodom potrebno je da se podsjetimo na prve dane i godine njegovog života i rada. Budući da Klub nema sačuvanu arhivu, jer je uništena za NDH, našao sam se ponukanim, da, kao jedan od osnivača i inicijatora Kluba, na temelju svojih bilježaka, po nekim slučajno sačuvanom i spisu te vlastitom sjećanju i sjećanju nekih osnivača i starijih članova Kluba, zabilježim neke najvažnije momente iz života i rada Kluba od osnutka do 1941. godine. Bio sam »glavni administrator« Kluba od osnutka do kraja 1933. godine, pa je zahvaljujući tome, ostalo kod mene uz moje bilješke i nekoliko konceptata i originalnih spisa i isprava. Ti spisi daju mi dragocjene podatke koji su mi poslužili kao građa za povijest »Osvita«. Napominjem da je Klub tri puta mijenjao ime, ali ostala imena (»Podravac« i »Drava«) samo su epizoda u životu »Osvita«, pa su davno zaboravljena. Moj brat Vlado i ja bili smo članovi đачkog kluba »Celeritas« u Koprivnici kojeg su osnovali 1923. godine gimnazijalci Kaniške ulice (šada je to Ul. P. Miškine). (Osnivači su bili: braća Robert i Franček Kušević, braća Aleksandar i Vladimir Vrančić, Zvonko Mostovac, Joža Jakupić, Brunčić i još neki.) U proljeće 1924. g. moja se porodica preselila u Đelekovec pa Vlado i ja nismo više mogli da igramo u »Celeritasu«. Nismo mogli bez lopte i nogometa, pa smo najprije razgovarali s ostalim gimnazijalcima u Đelekovcu (Vuljak Vinko, Sabol Stjepan i mladi od nas Lončar Ivan-Dan) i našim vršnjacima u selu, da sakupimo novac i kupimo loptu. Dečki su prijedlog prihvatili i polovicom travnja kupili smo loptu. Vlado i ja, poučeni iskustvom u »Celeritasu«, predložili smo da osnujemo nogometni klub. Prijedlog je bio prihvaćen pa smo to i ostvarili. Dogovorili smo se da će se klub zvati »Podravac«, te smo odmah dali tiskati članske iskaznice (kod Kostinčera u Koprivnici). Osnivački sastanak održali smo 1. svibnja 1924. godine, pa su i članske iskaznice datirane istim datumom. To je u stvari rođendan Hrvatskog nogometnog kluba »Podravac« u Đelekovcu, koji je 1925. godine bio reorganiziran i dobio novo ime »Osvit«.

Nabavio sam brošuru o normama i pravilima nogometne igre i počeli smo uvježbavati početnike. Samo nas četvorica gimnazijalaca znali smo igrati. Postojala je sretna okolnost što je usred sela bio veliki prazan prostor – ledina. Trenirali smo na prostoru nasred ledine sjeverno od Društvenog doma (koji je izgrađen nekoliko godina kasnije) jer je tu bilo malo uzvišeno i relativno ravno tlo. Doma, trgovine, općinske zgrade i stambenih zgrada tada nije bilo. Osim spomenute četvorice gimnazijalaca svi ostali morali su početi od početka. Međutim, pojavio se problem na koji nismo mislili. Ledina je bila puna peradi, prasadi i stoke. Ledina je, dakle, bila zauzeta cijeli dan, mi smo se s loptom pojavili kao neželjeni uljezi i okupatori, koji prave štetu, uništavaju piliće i rastjeravaju stoku. Dolazilo je do sukoba, žene su nas napadale, do tučnjave nije, naravno, nikad došlo, jer smo mi poštovali starije, a piliće i stoku nismo nikad morali tjerati, jer čim je lopta pala na ledinu, sav se pernati i dlakavi svijet uz urnebesno kokodakanje i blejanje u panici razbježio i razletio na sve strane, svaki prema svome domu. Istini za volju, moram reći da ni jedno pile nije poginulo, a koliko se sjećam, ni ranjenih nije bilo, ali je bilo zarobljenih i uništenih lopti (Mađar, kovač). Mi, kao optuženi, bili smo s protivnicima vrlo obazrivi i priznavali im stoljetno pravo na ispašu na ledini, ali smo uporno tražili, kao ravnopravni članovi Zemljišne zajednice – prese-

kijanske strane u Đelekovcu, udio u korištenju ledine. Borili smo se za svoje mjesto od suncem, a ohrabrila nas je činjenica da smo u selu među starijim seljanima imali zagovornike i branitelje. Najveće protivnike imali smo među starijim ženama i to ne samo radi ugrožavanja gusaka i pilića, nego mnogo više radi »nedoličnog« ponašanja, jer smo igrali u kratkim gaćicama, bosu i bez košulja, što je za mnoge bogobojazne žene bio atentat na moral. Moramo se prisjetiti da su u ono vrijeme dječaci od najranije mladosti nosili hlače do gležnja, a kapa je uvijek bila na glavi, skidala se samo u školi, crkvi i za vrijeme jela kod stola. Osvitovi igrači unijeli su revolucionarne promjene u odijevanju mladeži. U roku od dvije godine nestale su duge hlače i kape s glava dječaka. Mlade mame vrlo brzo su se prilagodile novostima kod oblačenja njihovih sinčića. Prve godine djevojke nisu dolazile na utakmice. Druge godine one najsmjelije su došle, iako su od starijih žena bile napadane i ogovarane. Mlade mame bile su liberalne i nisu mnogo gundale, ako im je netko prišapnuo da je i njihova kćer videna na utakmici gdje trče i skaču »goli« dečki. To je možda bila prva pobjeda »Osvita« i početak procesa izravnavanja sela i grada u odijevanju djece i omladine.

Budući da su nas protivnici žestoko napadali, jedni radi zaštite svojih interesa (ispaša stoke i peradi), a drugi radi zaštite morala, prve godine na početku rada, opstanak »Osvita« bio je ugrožen. Uvidio sam da moram hitno nešto poduzeti. Ledina u selu spadala je pod upravu poglavara Zemljišne zajednice. Poglavar Zemljišne zajednice bio je Đuro Mihalec-Kolarov. Dobro sam ga poznao, volio je razgovarati sa mnom, ali sam se ipak bojao da bi mogao stati na stranu protivnika i zabraniti nam igranje na ledini. Otišao sam k njemu i opširno mu dao izvještaj o »ratnom stanju na ledini«. Pažljivo me slušao, nije me prekidao dok nisam završio, a onda mu se zaiskrile oči, nasmiješio se ispod brka i rekao mi: »Sinčec, vi samo igrajte. Dok sam ja poglavar ne bojte se i budite bez brige, ali se nemojte svadati sa ženama, nek one viču, a vi igrajte i pazite da ne pravite štetu«. Ja sam u svom uzbuđenju, vjerojatno, mnogo dramatizirao, pa ga je to zabavljalo i cijeli je slučaj gledao sa šaljive strane. Odlanulo mi je, zadivio me svojim naprednim stavom. Bio je svjestan da je Klub i omladinska aktivnost vrlo korisna za društveni život sela. »Osvit« je iznio prvu pobjedu, ne na igralištu, nego za igralište, nad zaostalošću, za napredak.

Da se vratim na »malu školu nogometa«. Većina se članova prvi puta srela s loptom. Bilo je komičnih scena. Bilo je mnogo smijeha, ali i natučenih nogu, modrica i malo krvi, pale su mnoge oštre riječi i po koja sočna psokva u narodnom stilu. Većina »učenika« savladala je osnovne elemente igre, a lopta ih je osvojila. Ipak, bilo je i takovih koji su morali odustati od nogometa, neki iz zdravstvenih razloga, a neki nisu naprosto imali afiniteta za nogomet. I takvi su ipak ostali članovi Kluba pa su se kasnije uklopili u rad drugih sekcija (biciklizam, šah, knjižnica, pjevanje ili kazalište).

Prve godine, osim lopte, nismo imali nikakve rekvizite. Plaćali smo članarinu i davali dobrovoljne priloge da bismo mogli nabaviti lopte. Dobrovoljne priloge za nabavu lopte davali su i neki pioniri, učenici osnovne škole. Oni su imali svoje posebne tringine. Igrali smo u košuljama, a najčešće bez njih, gaćice smo imali u svim bojama i različitim krojevima, već prema tome kakve je kome mama sašila. Cesto smo igrajući po kiši i blatu uništili cipele, pa je kod kuće atmosfera bila vrlo vruća. Da bi tome izbjegli, većina igrača trenirala je bosu, a mnogi su to

Momčad »Osvita« 1931. g. Igrači, leže: Vinko Vuljak, Franjo Čoklica, Franjo Pandurić; kleče: Ivan Vuljak-Boško, Mijo Kanižaj, Franjo Gulinec; stoje: Franjo Šantl, Ivan Kolarić, Mato Hižak, Ivan Lončar-Đan, Drago Androlić, stoje »civilni«: Ivan Cmrk, brico, Dragutin Šantl, Pavao Đureta i Tomo Samoščanec.

practicirali i na utakmici. Dogodilo se i to da jedan sudac nije dozvolio igračima da igraju bosu, a cipele su ostale kod kuće. Problem smo lako riješili. Bosi igrači trebali samo obavijestiti koji broj cipela nose i među publikom da se uvijek našlo spremnih kibica koji su se izuli i posudili igraču cipele koji se potom uključio u igru.

Nakon što smo svladali osnovnu tehniku s loptom, željeli smo igrati na dva gola, što na prvog ledini na kojoj smo pojedinačno trenirali, nije bilo moguće radi neravnog terena. Preselili smo igralište sjevernije, preko nasipa, iza općinskih štala i vrtova. Taj dio ledine bio je ravan, manje izrovan i bez blata. Teren je bio idealan za igru, jer je bio pokriven gustom niskom travom, a slabost mu je bila u tome što je igralište bilo nešto kraće i nešto uže od propisanih normi. To nam nije smetalo, jer smo bili mladi (12 – 15 godina) i smanjeno igralište upravo je odgovaralo našem uzrastu. Nakon igranja nekoliko godina na tom terenu, igralište smo preselili na zapad, preko ceste, gdje se i sada nalazi.

NK »PODRAVAC« REORGANIZIRA SE U OMLADINSKO DRUŠTVO »OSVIT«

Nogomet je okupio velik broj pionira i omladine koja se sastajala na ledini-igralištu gdje se raspravljalo ne samo o nogometu, nego i o ostalim društvenim zbivanjima u selu. U tim razgovorima došli smo na ideju da za članove koji iz bilo kakvih razloga ne mogu igrati nogomet, a žele biti aktivni u Klubu, osnujemo sekcije u kojima bi mogli sudjelovati prema svojim sposobnostima i sklonosti. U tom smislu već u jesen 1924. godine

zaključili smo da Klub reorganiziramo i proširimo djelatnost novim sekcijama iz oblasti sporta, kulture i prosvjete i da Klub postane društvo. Iako za kulturno-prosvjetnu djelatnost nije bilo dovoljno povoljnih uvjeta, jer ta djelatnost zahtijeva kadrove, prostorije, inventar i financijska sredstva koja mi nismo imali, ipak smo u oduševljenju, kako to već biva kod omladine, načinili vrlo ambiciozan program. Počeli smo od imena. Željeli smo da već samim imenom označimo svoja stremljenja. Nakon dugih rasprava odlučili smo se za ime »Osvit«. Smatrali smo da to ime simbolizira buđenje iz mrtvila, mraka i konzervativnosti i nastajanje novih, svjetlijih, ljepših i sretnijih dana. Za te ljepše buduće dane radit će omladina u svom »Osvitu«.

Istu jesen, 1924. godine, sastavili smo pravila i 7. siječnja 1925. godine prihvatili ih na sjednici Skupštine. Od toga dana Hrvatski nogometni klub »Podravec« postao je Hrvatsko omladinsko društvo »Osvit«. Cilj društva formuliran je vrlo kratko: razvijati kulturni život u selu i raditi na obrazovanju svojih članova. Rad na ostvarivanju ciljeva odvija se u ovim odsjecima, sekcijama: knjižnica, glazbeni odsjek, kazališni odsjek, sportski odsjek (nogomet, laka atletika i biciklizam), šah i odsjek za prosvjetna predavanja. Obuhvatili smo vrlo široko polje rada. Svaki odsjek imao je svog pročelnika i zamjenika pročelnika. Pročelnik je trebao voditi brigu o pokretanju i odvijanju rada u svom odsjeku. Članarina se plaćala za nogomet i za knjižnicu po dva dinara mjesečno, a za ostale sekcije nije se plaćalo. Biran je novi odbor u kojem su pretežno ostali odbornici bivšeg »Podravca«: Aleksandar Vrančić, predsjednik; Stjepan Sabol, tajnik; Pavao Mikulandi, blagajnik; te Stjepan Pavlek, Vladimir Vrančić, Vinko Vuljak odbornici. Za sport je bio zadužen A. Vrančić, a za knjižnicu i šah. P. Mikulandi.

Pravilima smo predvidjeli vrlo bogat program kojiju cijelosti nismo mogli ostvariti jer za uspjeh nije bilo dovoljno objektivnih razloga. Ipak, ono što smo ostvarili, bilo je značajno za kulturni život sela. Uspjeli smo da pokrenemo rad u svim predviđenim sekcijama, osim u organiziranju prosvjetnih predavanja. Prva je, poslije nogometa, proradila šah sekcija i knjižnica, a kasnije pjevački zbor i kazališna družina. Posebno ču se osvrnuti na kulturnu djelatnost, a sada da se vratim nogometu koji je i dalje ostao u središtu interesa i pažnje omladine. Radilo se nešto na trčanju i biciklizmu, ali je nogomet i dalje bio dominantna djelatnost u Društvu. U narednom razdoblju (1925-1927. g.) najveći naponi članstva bili su usmjereni na osiguranje materijalnih uvjeta rada za potrebe nogometa.

Danas, nakon šezdeset godina, kad je iza nas sve ono što se zbivalo i doživljavalo od 1924. do 1945. godine, pa nadalje do 1984. godine, možemo reći da je »Osvit«, uz ostale faktore, bio značajan činilac pozitivnog djelovanja i kretanja među omladinom i ostalim mještanima u Đelekovcu. Osvit je jedan od faktora koji je posljednjih šezdeset godina utjecao na društveni život i znatno doprinio naprednim kretanjima u društvenom životu i orijentaciji sela.

»OSVIT« NABAVLJA OPREMU – NIČU NOVI KLUBOVI U PODRAVINI

Prve godine nastojali smo da uvježbavanjem u baratanju loptom otkrijemo okretnije, spremnije i upornije koji su davali nadu i imali perspektivu da će danas-sutra postati dobri igrači. Mnogo ih je pokušalo i mnogo ih je odustalo, neki nakon prvih pokušaja, a neki, uporniji, nakon nekoliko mjeseci ili godinu dana. Treniralo nas je oko 25. Čitavu 1924. godinu igrali smo sami na dva gola. Javni trening, moglo bi se reći prvu utakmicu, odigrali smo s Drnjem u Đelekovcu. Rezultata se ne sjećam, ali znam da smo izgubili, jer »Osvit« nije bio kompletan, a za Drnje su nastupili i gimnazijalci iz Peteranca i Torčeca. Bili su bolji od naših početnika. Ta je prva utakmica ostala u sjećanju kao šaljiva jer su igrači nastupili u vrlo šarenjoj odjeći, a mnogi su igrali bosu. Ta utakmica odigrana je na ledini izvan sela kod ciglane, jer je borba za igralište u selu bila u fazi u kojoj su protivnici bili jači, pa je situacija bila takva da je bilo pametnije, iz taktičkih razloga, privremeno popustiti. Gol je bio označen vrbovim prutovima. Takva situacija nije nas mnogo zabrinjavala, optimizam i dobro raspoloženje nije nas napuštalo. Bilo je, dakle, i sporta i humora. Mnogo smo se šalili na račun svog siromaštva, a sanjali smo kako da dođemo do opreme.

Kad smo igrali utakmicu u Đelekovcu, igrači su mogli nastupiti i bez košulje i bosu, ali kada smo išli na gostovanje u susjedna sela, morali smo pristojno izgledati. Da bi namakali financijska sredstva za nabavu opreme, organizirali smo 1925. tombolu. Zgoditke smo uglavnom dobili od građana u Đelekovcu i Koprivnici. Glavni zgoditak, harmoniku, smo kupili. Izvlačenje brojeva obavili smo na igralištu uz prisustvo svih zainteresiranih. Glavni zgoditak, harmoniku, dobio je Ivan Tinodi. Poslije izvlačenja, A i B momčad odigrale su utakmicu. Kasnije se uvriježio običaj da smo za vrijeme utakmice sakupljali dobrovoljne priloge. Godine 1929. imali smo prvu javnu priredbu s programom i zabavom. Nastupila je naša kazališna sekcija i naš pjevački zbor. Priredba se održala u dvorištu Ivana Harmadija, a bila je vrlo dobro posjećena, pa je i zarada bila vrlo dobra. Na tu priredbu osvrnut ču se nešto opširnije u prikazivanju kulturne djelatnosti »Osvita«. Od tada »Osvit« je svake godine najmanje jedanput godišnje organizirao priredbu s kulturnim programom. Uz dobrovoljne priloge na utakmicama, tombole i priredbe s programom, bili su vrela prihoda koji su »Osvitu« pokrivali troškove redovnog rada, za nabavu i održavanje opreme.

Sto se tiče oprema Kluba išlo je to ovako: Prve vratnice za gol dao je Stjepan Pavlek-Miškinov. Bili su to malo jači kolci. Poslije je Mikulandi P., blagajnik Kluba, u Donjoj Dubravi kupio materijal za vratnice, a Stjepan Pavlek ih je dopremio u Đelekovec. S postavljanjem vratnica nije bilo problema. To su učinili sami igrači. Dosta dugo golovi su bili bez mreža, jer novaca za njih nismo imali. Netko se dosjetio i predložio da se sakupi vlakno i da se načine mreže. Ideja je bila vrlo dobra, pa smo je prihvatili i odmah organizirali sakupljanje povjesma u selu. S povjesmom su raspolagale žene i to starije žene-gazdarice. Došli smo u situaciju da od žena s kojima smo ratovali, tražimo daro-

ve. Žene su nam ipak, uz malu prodiku, davale povjesmo. Užar Pavao Stefović u Đelekovcu iz povjesma isukao nam je špage. Igrači su vrtjeli užarsko kolo. Brodar i ribar Martin Kosir, stariji čovjek, ispleo nam je mreže za gol. Tako smo, konačno, došli do pravih golova zbog čega smo bili radosni.

Pavao Mikulandi, blagajnik »Osvita«, imao je onda svoju trgovinu mješovitom robom, pa je imao i kožu. Da nam pomogne u opremanju, darovao je »Osvitu« sav potreban kožnati materijal za izradu jednog kompleta kopački. Bilo je to vjerojatno oko 1929. godine. Domaći postolar Antun Đurđina (Duranekov Tonči), uz pomoć Ivana Seleja i još nekih, izradio je po mjeri komplet kopački za cijelu momčad. Kad su kopačke bile gotove, bilo je to pravo slavlje! Kupili smo materijal pa smo dali sašiti gaćice, koje su sad svi igrači imali jednake. Dokoljenke smo kupili, a još smo neko vrijeme igrali u košuljama.

Prve dresove donio je 1930. godine Blaž Vidatić iz Zagreba kao poklon Radničkog sportskog kluba »Amater« – Zagreb. Bili su crveni, a žene u Đelekovcu sašile su bijele ovratnike. Vrančić Vladimir učlanio se u Varaždinski sportski klub (VSK) i nekoliko godina igrao za prvu momčad, ali je svake godine na školske praznike dolazio u Đelekovec i igrao za »Osvit«. U Varaždinu je neko vrijeme trenirao pionire, tj. podmladak VSK-a. Nudili su mu za taj posao neku nagradu, a on je predložio da to budu rabljeni dresovi. Dali su mu. On ih je 1931. godine donio u Đelekovec i dao »Osvitu«.

U to vrijeme (oko 1930. godine) P. Mikulandi dao je »Osvitu« po vrlo povoljnoj cijeni sav kožnati materijal za izradu novog kompleta kopački. Kopačke je ovaj puta izradio Pandurić Franjo-Stric i igrač »Osvita« Margetić Rok.

U razdoblju od 1920. do 1930. godine osnivali su se nogometni klubovi u koprivničkom kotaru. Inicijatori i osnivači bili su većinom učenici koprivničke Gimnazije. Tih godina bili su osnovani klubovi u Peterancu, Drnju, Hlebinama, Đelekovcu, Legradu i još nekim selima. S tim klubovima mogli smo igrati ravnopravno s promjenljivom srećom, kako to već ide kod nogometa. Budući da ta sela nisu jako udaljena od Đelekovca, na utakmice se išlo biciklima, ponekad zaprežnim kolima, a kasnijih godina u dalja sela (Kotoriba, Ludbreg) traktorom ili kamionom. Kad je »Osvit« materijalno i kvalitetno ojačao, proširio se krug takmaca i na udaljenija i veća mjesta, kao Koprivnica, Sokolovac, Kotoriba, Ludbreg, Novigrad, Virje, Đurđevac itd.

Najljepše i najsolidnije utakmice igrali smo s Legradom. Uvijek smo igrali solidno i vrlo fer. S njima nikad nismo imali sporova niti incidentena. Zasluge za to imal su inicijatori i osnivači kluba u Legradu Jeni i Imbro Misner. Braća Misner bili su mnogo stariji od svojih igrača, a dakako i od nas – Đelekovčana. Braća su bila u tridesetim godinama, a nama je bilo od 15 do 18 godina. Kapetan i trener Jeni nije svojim igračima dozvoljavao grubu igru, a mi smo se isto tako odnosili prema njima. Naši odnosi bili su vrlo prijateljski. Vrlo fer igrali su i Peterančani. Oštro, a i grubo, igrali su Drnje i Kotoriba pa je na utakmicama s njima često dolazilo do incidenta i prekida igre.

NOGOMETNI TURNIR ZA SREDNJU PODRAVINU I DONJE MEDIMURJE

Sve probleme u Klubu rješavali smo zajednički, neposredno na igralištu gdje smo se sastajali i raspravljali o tekućim problemima i poslovima, jer prvih godina nismo imali prostorije za sastanke. Svaki je igrač mogao davati prijedloge i sudjelovati u raspravi. Iako su rasprave bile vrlo žive, temperamentalne i glasne, nikad nije došlo do svađe ili bilo kakvog incidenta. Demokracija je bila na visini. Kvorum nikad nije bio u pitanju! Dolazili su i mladi, pioniri, novi i budući igrači. Imali smo od starijih članova jezgro, a dolazili su mladi koji su se pripremali za nastupe u prvoj momčadi. »Osvit« – bila je to jedna obitelj koja nikad nije imala sve što joj treba, a upornim radom i zalaganjem ostvarivala je svoje želje, postepeno, ali sigurno. Uvijek je bila raspoložna i vežsela. Radovali smo se svakom uspjehu i često smo bili sretni.

Kako sam već rekao, uspjeli smo nabaviti nešto inventara, a osvojili smo publiku, simpatizere, navijače i dobrotvore. Tokom nekoliko godina treniralo se redovito i igralo su se utakmice tako da se od bosonogih golača, početnika, stvorila standardna momčad, koja je mogla ravnopravno igrati sa svim ostalim seoskim klubovima u blizjoj okolici. Mislim da nije ovdje potrebno da nabrojim sve utakmice koje je »Osvit« odigrao. Sma-

tram da je dovoljno da spomenem nekoliko utakmica i da iznesem rezultate prvog organiziranog turnira našeg područja.

Na inicijativu braće Misner iz Legrada, da za regiju donjeg Međimurja i srednje Podravine osnujemo Sportski savez »Zrinjski«, zainteresirani klubovi su to prihvatili. Organizirana su nogometna prvenstva, te lakoatletska natjecanja i biciklističke utrke, iako su pravila Saveza ostala u konceptu i Savez nije do kraja bio organizacijski učvršćen. Natjecanja su organizirana povremeno i manje-više stihijski u organizaciji onog kluba koji je za određeno natjecanje dao inicijativu. Savez zvali smo još i Nogometna župa »Zrinjski«. Godine 1928. (ili 1929.) organizirali smo utakmice za prvenstvo Nogometne župe »Zrinjski«. Sudjelovali su klubovi: »Graničar« – Drnje, »Osvit« – Đelekovec, »Concordija« – Legrad i »Sloga« – Kotoriba. Svaki klub platio je po 50 dinara za nabavu pokala za pobjednika. Klubovi su igrali po bod sistemu, svaki sa svakim po dvije utakmice. Prvenstvo je počelo 2. srpnja, a završilo 30. kolovoza iste godine.

Ostvareni rezultati:

2. VII: Osvit–Concordija	2:1,	Sloga–Graničar	5:1
26. VII: Graničar–Osvit	2:3,	Concordija–Sloga	5:2
9. VIII: Sloga–Osvit	0:1,	Concordija–Graničar	1:1
16. VIII: Osvit–Graničar	0:0,	Sloga–Concordija	0:2
23. VIII: Concord.–Osvit	3:2,	Graničar–Sloga	(nije odigrana)
30. VIII: Osvit–Sloga	6:0,	Graničar–Concordija	8:4

Konačni poredak:

1. Osvit, Đelekovec	6	4	1	1	14:6	9
2. Concordija, Legrad	6	3	1	2	16:15	7
3. Graničar, Drnje	5	1	2	2	12:13	4
4. Sloga, Kotoriba	5	1	0	4	7:15	2

Nije odigrana utakmica »Graničar« – »Sloga«, jer »Sloga« nije došla. U Đelekovcu na utakmici »Osvit« – »Graničar« u drugom poluvremenu kod stanja 0:0 došlo je do incidenta kojeg su izazvali igrači »Graničara«: Pošta, Dombaj i Borić, te Franjo Santl iz »Osvita«. Santl je isključen jer je Pošti uzvratio udarac. Igrači »Graničara« usprkos tome što je Santl bio isključen, 20 minuta prije regularnog vremena napustili su igralište. Ta mi je utakmica ostala u sjećanju ne samo radi incidenta, nego i radi toga što je za »Osvit« prvi puta nastupio Đuro Vidatić. Njegov stariji brat Blaž stalno je živio u Zagrebu i bio je u Odboru radničkog sportskog društva »Amateur« Zagreb. Mlađi brat, Đuro, bio je kod njega zaposlen i igrao je za »Amateur«, a sada je prvi puta nastupio za »Osvit«. Kad se 1933. godine vratio u Đelekovec, bio je jedan od najboljih veznih igrača srednje linije »Osvita« punih 15 godina. Nastupao je za »Osvit« i poslije rata. Blaž Vidatić, prilikom svog dolaska u Đelekovec, donio je »Osvitu« dresove koje nam je poslao RSD »Amateur«. Dresovi su bili crveni. Konačno smo, nakon punih pet godina puste želje bili kompletno obučeni, a uz to osvojili smo i prvenstvo donjeg Međimurja i srednje Podravine. Bili smo ponosni i sretni!

Još jedno sjećanje na utakmicu s Drnjem u Đelekovcu. Vlado Vrančić, dolazio je za školskih praznika iz Varaždina i igrao za »Osvit« kao što su i drugi igrači, đaci i studenti, igrali za vrijeme školskih praznika za klubove svojeg rodnog mjesta. Od toga nikad nitko nije pravio pitanje, osim Drnja. Igrači Drnja su protestirali i nisu dozvolili da Vlado nastupi za »Osvit«. Pristali smo, a Vlado je sudio utakmicu, i to vrlo korektno.

Te iste godine odigrali smo i ove prijateljske utakmice: 12.IX u Đelekovcu »Osvit« – »Panonija« (Peteranec) 3:6.

Moram ovdje istaći da je »Panonija« bila po tehničkoj spremi igrača najbolja momčad ovog dijela Podravine (osim Koprivnice), ali ih je »Osvit« mogao koji puta i pobijediti. Međutim, poslije osvajanja prvenstva (u kojem »Panonija« nije sudjelovala), igrači »Osvita« su se opustili, a na gol postavili igrača koji nikad nije igrao na голу nego na krilu. »Panonija« je to dobro iskoristila i u prvom poluvremenu povel sa 4:1. U drugom poluvremenu vratili smo golmana (Drago Androlić) na gol, a krilnog igrača (Vinko Vulkak) na krilo pa smo drugo poluvrijeme izvukli sa 2:2, tako je konačan rezultat bio 6:3.

Istu jesen doživjeli smo katastrofu u Legradu, izgubili smo utakmicu čak sa 9:1 (4:1). Ne sjećam se više kako je došlo do toga da smo, na gol postavili vrlo lošeg igrača, koji nije bio ni rezerva (Đuro Porić), i na krilo našeg vrijednog blagajnika koji je bio vrlo zaslužan za ostvarivanje naših prihoda, Dragutina Santla, ali koji nije bio stalan igrač. Postavili smo ga samo zato da mu ispunimo vruću želju da igra. »Concordija« (Legrad) je te naše slabosti iskoristila i obilato naplatila.

U navedenom regionalnom prvenstvu donjeg Međimurja i srednje Podravine, »Osvit« je imao oko 20 standardnih igrača koji su nastupali i narednih nekoliko godina. Sjećam se ovih: Androlić Drago, Čoklica Franjo, Vuljak Vinko, Vrančić Aleksandar, Vrančić Vladimir, Lončar Ivan, Santl Franjo, Pandurić Franjo, Kolarić Ivan, Vuljak Joco, Gulinec Franjo, Kanizaj Mijo, Vuljak Ivan-Boško, Kosnica Florijan, Gašparić Tomo i još neki drugi. Kasnijih godina afirmirali su se mnogi mladi igrači.

PONOVNA REORGANIZACIJA I PROMJENA IMENA

Od 1924. do 1931. godine prošlo je sedam godina i dječaci od 11-15 godina postali su mlađici od 17-22 godine, dakle dozreli su i za teže utakmice. Međutim, iz raznih razloga neki su napustili igru a mlađi su nadirali, afirmirali se i popunjavali momčad. Mnogi su se i poženili, ali nijedan igrač nije radi ženidbe napustio igranje. Oscilacije momčadi su postojale, ali ozbiljnih kriza radi popunjenja momčadi nije bilo. Bili smo kompaktni, ali neregistrirani, »divlji« klub kako smo to onda zvali. I svi ostali seoski klubovi naše okolice bili su neregistrirani. Željeli smo da naše djelovanje legaliziramo kod vlasti i kod nogometnih foruma, tj. Zagrebačkog nogometnog podsaveza i da se uključimo u službene utakmice za prvenstvo. Odlučilo smo da to provedemo u djelo, iako smo znali da nam je za ostvarenje te želje trebalo dosta vremena i mnogo više novaca nego što smo momentalno imali.

Najprije smo kod vlasti trebali registrirati pravila. Kad sam u đelekovečku općinu došao na uvid naša pravila, tadašnji općinski bilježnik Rudolf Novoselec rekao mi je da je u prvom redu potrebno promijeniti ime. HOD »Osvit« zvuči, rekao je, »previše pretenciozno i politički nepoželjno, pa mislim, da vam ga sresko načelstvo u Ludbregu sigurno neće odobriti, dakle, treba mijenjati ime; drugo, zadaci društva u oblasti kulture su vam opširni, što je nepoželjno, sredite to pa ima nade da će vam odobriti pravila i rad.«

Molbu za održavanje skupštine Kluba treba potpisati jedan punoljetan član-osnivač koji će biti i odgovoran za rad skupštine. Taj zahtjev teško nam je pao, naročito što se tiče imena. Zao nam je bilo odreći se imena pod kojim smo nastupali punih sedam godina i proživljavali svoju ranu mladost. Konačno, iako ogorčeni, zaključili smo da je pametnije promijeniti ime i raditi, nego da nam zabrane rad, ali žalac je ostao i prkos je tinjao u nama. U narednim godinama koristili smo oba imena. Službeno, za vlast, naći ćemo novo ime, a mi ćemo i dalje ostati »Osvit«! Tako je i bilo. Trebalo je, osim promjena imena, nanovo definirati ciljeve i organizaciju Kluba. Sto se tiče kulturnih djelatnosti nije bilo većih problema. Knjižnicu smo već prije samoinicijativno pripojili seoskoj knjižnici u Đelekovcu koja je već punih 25 godina djelovala u selu. Sah sekciju smo napustili jer se i onako nije naročito afirmirala. Pjevači u zboru »Osvita« već prije izrazili su želju da se izdvoje kao samostalno pjevačko društvo, pa je i to prihvaćeno. Kazališna družina ostala je i dalje u sastavu Kluba i vrlo uspješno radila. Najviše razmišljanja i razgovora bilo je oko izbora novog imena. Konačno smo prihvatili novo ime: Seljački sportski klub »Drava«. Možda je interesantno da smo u nazivu »hrvatski« zamijenili sa oznakom »seljački«.

Krajem svibnja 1931. godine poslao sam molbu Sreskom načelstvu u Ludbregu i polovicom srpnja primio sam Odluku br. 9719/1931. godine od 14. srpnja 1931. godine koja glasi:

»Rješavajući molbu Vrančić Aleksandra iz Đelekovca komjom molbi izdavanje dozvole za održavanje skupštine u svrhu osnutka Sportskog kluba u Đelekovcu za dan 19. jula 1931. godine u 21 sat.

Obnalazi Sresko načelstvo molbi udovoljiti.

O tome se obavješćuje:

1. Vrančić Aleksandar iz Đelekovca,

2. Općinsko poglavarstvo u Đelekovcu nalogom da skupštini izaslaže izaslanika općine u osobi općinskog bilježnika.

M.P. Sreski načelnik: nečitljivo

Održali smo skupštinu, prihvatili pravila, i po drugi puta, s novim imenom, osnovali stari Klub. Formalnosti se moralo udovoljiti. Pravila i zapisnik su potpisali: predsjednik Vrančić Aleksandar, tajnik Mikulandi Pavao te ovjerovitelji Lončar Ivan-Đan i Pavlek Većeslav. Ciljevi Kluba drugačije su formulirani nego prije kod HOD »Osvita«. Novi tekst glasi: »Klubu je svrha da radi na širenju sporta svake vrsti, a napose nogomet i da tako doprinese općem razvitku našega sela. »U čl. 16. i 17. pravila ipak smo uvrstili i kulturnu djelatnost s istim sekcijama kao i prije s dodatkom da te sekcije služe Klubu za materijalno (finacijsko) pomaganje glavne djelatnosti, tj. nogometa. U pravilima »Osvita« kulturna djelatnost je bila prioritarna. Smanjenjem djelatnosti mogli smo više pažnje posvetiti nogometu. Pripremali smo se za verifikaciju igrača radi igranja prvenstvenih utakmica u okviru Zagrebačkog nogometnog podsava. Imali smo problema s financijama, a neki igrači otišli su na odslužnje kadrovske roka, pa se posao oko verifikacije odugovlačio. Tek 6. svibnja 1933. godine pozivaju se svi igrači da se fotografiraju i daju Klubu tri fotografije. Klub je organizirao slikanje, 4 slike stajale su 10 dinara, a svaka daljnja 2 dinara. Slike plaćaju sami igrači. Ujedno se traži od članova da što prije uplate članarinu, jer će prilikom prijavljivanja u Podsavaz biti velikih troškova, a osim toga potrebno je da se poprave kopačke i dresovi, da se kupe gaćice i bar dvije lopte.

Na ovu okružnicu odzavao se 31 igrač, i to: Androlić Drago, Betlehem Pavao, Cmrk Ivan, Čoklica Franjo, Čoklica Ivan, Čoklica Petar, Čoklica Stjepan, Čizmak Mijo, Dupor Branko, Đureta Pavao, Gidija Valent, Gulinec Franjo, Kanižaj Mijo, Kobača Jakob (Otok), Kolarić Ivan, Margetić Franjo, Margetić Rok, Pandurić Franjo, Pavlek Većeslav, Petak Ivan, Samoščanec Tomo, Selešćak Ivan (Otok), Šantl Franjo, Travanić Petar, Vadla Ivan (Otok), Vuljak Ivan, Vuljak Josip, Vuljak Pavao, Vidatić Đuro i Vrančić Aleksandar.

NATJECANJE U OKVIRU III NOGOMETNE ŽUPE ZNP-VARAŽDIN

Budući da je Klub promijenio ime, u daljnjem tekstu koristim novo ime SSK »Drava«. No, poslije oslobođenja, Klub ponovno vraća staro ime NK »Osvit«, kako se i danas zove.

Bivši pučkoškolci postali su omladinci i najbolji ulazili u prvu momčad. Klub je stekao određeni renome i svi su ga takmaci cijenili. Koprivničani govore da je Đelekovec tvrd orah.

Život Kluba možemo podijeliti u tri razdoblja. Prvo, doba djetinjstva, od osnutka 1924. godine do reorganizacije 1931.–1932. godine; drugo, doba mladosti, od 1933. do 1941. godine, doba kad je Klub postao jedan od faktora društvenog života i kretanje u selu, to je doba nešto boljih materijalnih uvjeta rada i sudjelovanja u organiziranom natjecanju u okviru III Nogometne župe ZNT – Varaždin, to je doba »Drave«. Treće doba je život Kluba u slobodi poslije rata, kad Klub ponovno postaje NK »Osvit« i radi u mnogo boljim uvjetima i izvanrednoj društvenoj klimi. »Osvit« se razvio u dobro organizirani klub koji u ovom dijelu Podravine prednjači u razvitku i uspjesima.

Do sada sam pisao o djetinjstvu »Osvita«, a sad da vidimo što je bilo s Klubom u doba mladosti, tj. kako je živjela SSK »Drava«. U srednjoj Podravini bilo je 1930. godine oko 20 nogometnih klubova koji nisu bili ni registrirani ni verificirani kod Zagrebačkog nogometnog podsava. U takvoj situaciji koprivnički klubovi predlažu da se klubovi srednje Podravine organiziraju u »Blok podravskih klubova« s time da se svi klubovi upišu i verificiraju igrače kod Zagrebačkog nogometnog podsava i da igraju prvenstvene utakmice. U Koprivnici je održan sastanak s delegatima svih klubova s područja srednje Podravine. Koprivničani su obrazložili svoj prijedlog. Delegati iz Međimurja mislili su da bi bilo bolje da se organizira samostalna organizacija nogometnih klubova srednje Podravine i donjeg Međimurja koja bi organizirala prvenstvene utakmice izvan Zagrebačkog nogometnog podsava. Đurđevčani su predlagali da

Franjo Šantl, kapetan momčadi.

sjedište Bloka bude u Đurđevcu što su drugi delegati odbili. Blok je konačno osnovan bez klubova iz Međimurja, a središte mu je bilo u Koprivnici. Godine 1930.–1932. organizirane su prvenstvene utakmice u okviru Bloka. Osim koprivničkih klubova sudjelovali su i ovi seoski klubovi: »Lipa« (Hlebina), »Graničar« (Drnje), »Podravec« (?), »Panonija« (Peteranec), »Graničar« (Đurđevac) i Pitomača. Legrad i Đelekovec, vjerojatno pod utjecajem klubova iz Međimurja, nisu sudjelovali. »Podravski blok« nogometnih klubova nije bio čvrsta organizacija, ali je ubrzala ućlanjivanje ovađšnjih klubova u Zagrebački nogometni podsavaz. U 1932. godini bila su u III župi ZNP-a Varaždin ućlanjena: tri varaždinska kluba, i po jedan iz Koprivnice, Samobora i Legrada. U listopadu 1933. godine III Župa ZNP-a Varaždin formirala je dva razreda. U prvi razred uvršteni su klubovi: VŠK, »Slavija« i »Sloboda« iz Varaždina i klub »Koprivnica«. U II razred uvršteni su: »Viktorija« – Sv. Ivan Zelina, »Danica« – Koprivnica i »Drava« – Đelekovec. Konačno su igrači Đelekovca ostvarili svoju želju. Od tada nadalje »Drava« sudjeluje na prvenstvenim utakmicama III župe Varaždin sve do sredine 1941. godine.

U 1933. godini »Drava« je odigrala i ove utakmice: Sokolovac – Drava, u Sokolovcu 0:0, 26. ožujka Drava – Zrinski – Legrad u Đelekovcu 0:0. Dana 9. travnja Drava – Sokolovac u Đelekovcu 3:0. »Drava« je nastupala u ovom sastavu: Franjo Čoklica, J. Kobača, F. Pandurić – Iv. Vadla, M. Kanižaj, M. Čoklica, Iv. Cmrk, D. Androlić, T. Gregurek, Iv. Kolarić, F. Šantl. U Đelekovcu je umjesto Ivana Kolarica nastupio Ivan Vuljak. Utakmicu u Đelekovcu sudio je Drago Šantl.

17. travnja 1933. godine u Đelekovcu igraju Drava – Graničar, Drnje 0:0. Utakmicu je sudio Blaž Vidatić.

Postava: F. Čoklica – J. Kobača, F. Pandurić – Iv. Vadla, M. Kanižaj, M. Čoklica – Iv. Cmrk, D. Androlić, T. Gregurek, Iv. Vuljak, F. Šantl. Poslije prvog poluvremena izlazi povrijeđeni M. Čoklica, a u igru ulazi V. Vuljak, koji nakon deset minuta igraња izlazi također teže povrijeđen, a zamjenjuje ga Ivan Čoklica. Drnje je po svom običaju igralo vrlo grubo.

Početkom 1934. godine oblio sam stalno zaposlenje u kotaru Karlovac te više nisam bio angažiran u Klubu. Školske praznike provodio sam u Đelekovcu, a 1939. godine vratio sam se u Đelekovec, te iako nisam bio funkcionar Kluba, s velikim sam interesom pratio sve što se događalo u Klubu i oko Kluba. Pišući o prošlosti Kluba od osnutka 1924. godine koristio sam svoje bilješke i sjećanja te sam, uz konzultaciju sa osnivačima i ostalim starijim članovima, mogao dosta vjerno i autentično pisati o prošlosti Kluba. Budući da želim obuhvatiti život i rad Kluba sve do rata 1941. godine, kada je prisilno morao obustaviti rad,

koristit ću podatke koje su mi dali drugi članovi Kluba i bilješke u koprivničkoj štampi, te donekle vlastito sjećanje. Ne kanim pisati kompletnu kronologiju niti opširan historijat Kluba, nego želim obuhvatiti samo neke događaje u Klubu i doći do 1941. u kojoj se značenje Kluba reljefno ocrtava ne samo na planu sporta i nogometa, nego i nešto više od toga – na planu političkog i društvenog života. Budući da sam u situaciji da se moram poslužiti informacijama drugih osoba i štampe, koje ne mogu provjeriti, može se dogoditi da po koji datum ne bude sasvim točan ili koje ime izostavljeno, ili, na primjer, utvrđena je utakmica, a ne zna se točan rezultat i tome slično. Mislim, međutim, da sve te moguće slabosti ne mogu umanjiti vrijednost prikaza, bitno je da je Klub živio i radio, a nije važno da li je koja utakmica ili koji detalj izostavljen. Molim čitaoce da ovu napomenu uvažavaju.

Za čitavo vrijeme svog postojanja, Klub nije došao u krizu da bi prestao djelovati ili da ne igra utakmice. Ne samo lopta i igra, na okupu je mlade ljude držala i želja za društvom, za društvom i prijateljstvom. Članovi su se okupljali i zimi kad nije bilo moguće igrati nogomet. Održavale su se priredbe koje je trebalo pripremiti. S poboljšanjem materijalnih prilika, »Drava« je širila broj klubova i mjesta u kojima je nastupala. Došli su na raspored i Prelog, Varaždin, Varaždinske Toplice, Sv. Ivan Zelina, pa i stadion u Zagrebu i još neka mjesta. Značajno je da se »Drava«, na prijedlog Blaža Vidatića, učlanila u Radnički sportsku zajednicu u Zagrebu i da je po rasporedu Zajednice igrala s RSK »Sloboda«-Varaždin. Vrijedno je

napomenuti da je »Drava« bila jedini s e l j a č k i klub u Radničkoj sportskoj zajednici.

U travnju 1934. godine »Drava« sudjeluje na turniru na Danici kod Koprivnice. Odigrane su slijedeće utakmice: Koprivnica – Danica 1:0, Zrinski-Legrad – Danica 0:0, Drava – Danica 1:0, Koprivnica – Zrinski 5:0. HSK »Koprivnica« osvojila je pobjednički, a »Drava« utješni pokal.

U kolovozu 1934. godine u Koprivnici gostuje »Građanski« iz Zagreba, a predigru glavnoj utakmici igraju »Drava« i »Koprivnica« II. Godine 1936. (?) kod »Građanskog« u Zagrebu gostuje »Jugoslavija« iz Beograda, a predigru je igrala »Drava« s NK »Lekenik« i izgubila s 4:0. U listopadu 1937. godine utakmica Drava – Koprivnica završila je pobjedom »Koprivnice« sa 7:2. Sudio je Pero Travanić.

U rujnu 1938. godine proslavila je »Drava« 15-godišnjicu postojanja. Proslava je, zapravo, trebala biti 1939. godine, ali zbog p o g r e š n o uzete godine osnutka, proslava je održana godinu dana ranije. Na proslavi je sudjelovao HGSK, tj. »Građanski« iz Zagreba, reprezentacija III nogometne župe ZNP-Varaždin i HSK »Koprivnica«. Odigrane su utakmice: Građanski – Drava 2:0, Građanski – Reprezentacija III nogomet. župe-Varaždin 9:0.

»Drava« je 1933. godine prvi puta uvrštena u prvenstveno natjecanje III nog. župe-Varaždin, ali se time mnogo financijski opteretila zbog troškova putovanja u Zelinu pa su se te utakmice u II razredu III župe teško realizirale. Ipak, 1933. godine »Drava« ima verificirane igrače i premda je III župa često vršila

Pomlađena momčad »Osvita«: stoje: Drago Kadija, Vlado Fičko, Drago Gregurek, Ivan Petrić, Stjepan Margetić; kleče: Slavko Kadija, Đuro Vidatić, Mijo Čizmak; sjede: Vlado Kadija, Pavao Sabolić i Zlatko Medimorec.

Momčad »Drave« (Osvita) 8.VI.1941. g.

Stoje, u dresovima: Josip Kadija, Ivan Petrić, Mato Remenar, Đuro Vidatić, Franjo Posavec (poginuo u NOR-u); kleče: Slavko Kadija, Jakob Posavec (pog. u NOR-u), Ivan Rašan; sjede: Ivan Vuljak-Boško, Pavao Tomašić, Franjo Gulinec (pog. u NOR-u); u civilnom odijelu, stoje: Ivan Cmrk (stradao u NOB-i), Rok Martić, Miho Čizmak, Ivo Lončar-Đan, Pavao Kadija i Pavao Betlehem.

reorganizacije i pregrupacije klubova, »Drava« od 1933. do 1941. godine stalno sudjeluje u prvenstvenim utakmicama.

U kolovozu 1939. godine III nogometna župa NPZ-Varaždin podijelila je klubove svog područja u dvije zone: zagorsku i podravsku. U podravsku zonu uvršteni su klubovi: HŠK »Koprivnica«, HŠK »Sloga« – Koprivnica, NK »Podravina« – Ludbreg, SNK »Drava« Đelekovec i NK »Graničar« – Đurđevac.

U travnju 1939. godine »Drava« je u Đelekovcu pobijedila »Koprivnicu« sa 4:1, u lipnju je Križevački NK pobijedio »Dravu« u Đelekovcu sa 10:0. To je utakmica koja se pamti po primljenim golovima. U srpnju je »Drava« u Đelekovcu pobijedila »Slogu« iz Koprivnice s 1:0. U rujnu je »Sloga« u prvenstvenoj utakmici pobijedila »Dravu« sa 3:1, a »Drava« je pobijedila »Koprivnicu« s 2:1. Nakon završenih prvenstvenih utakmica za 1939. godinu, poredak klubova na prvenstvenoj tablici je ovaj:

1. »Sloga« – Koprivnica – 6 bodova
2. ŠK »Koprivnica« – 5 bodova
3. »Drava« – Đelekovec – 5 bodova
4. »Graničar« – Đurđevac – 3 boda
5. »Podravina« – Ludbreg – 2 boda

U 1940. godini u podravsku zonu uvršten je još i »Građanski« Križevci, pa je u toj grupi bilo šest klubova. U ožujku 1940. godine »Sloga« – Koprivnica pobijedila je »Dravu« sa 2:0. »Drava« nije iz financijskih razloga, mogla otputovati na prvenstvenu utakmicu u Križevce, pa je utakmica s 3:0 verificirana za Križevce.

Odigrane su još i ove utakmice: 6.IV.1940. Drava – Sloga – Drnje 4:0, U Đelekovcu, 20.IV.1940. Koprivnica – Drava 4:1 (Studio Dragutin Santl), Sloga – Drava u Koprivnici 2:1 i za prvenstvo 14.VII.1940. Sloga-Koprivnica – Drava-Đelekovec 4:0. »Drava« sudjeluje 11. kolovoza 1940. godine na turniru otvorenja igrališta »Sloga« u Koprivnici. Sudjeluju: »Građanski« – Zagreb, »Podravina« – Ludbreg i »Sloga« – Drnje.

Nakon završenog jesenskog dijela prvenstva za 1940. godinu, poredak klubova Podravske zone bio je ovaj:

1. KGŠK »Križevci« 9 bodova
2. NŠK »Koprivnica« 7 bodova
3. NK »Sloga« – Koprivnica 7 bodova
4. NK »Podravina« – Ludbreg 4 boda
5. SSK »Drava« – Đelekovec 2 boda
6. NK »Sloga« – Drnje 1 bod

U jesenskom dijelu prvenstva »Drava« je odigrala četiri utakmice, s Križevcima nije igrala. Rezultati odigranih utakmica: 2.IX Sloga-Drnje – Drava 2:2, u Đelekovcu 29.IX: Koprivnica – Drava 5:0; 13.IX Podravina – Drava 4:1 i 26.VIII Drava – Građanski-Križevci 1:1.

Po završetku proljetnog dijela prvenstva u 1941. godini poredak na prvenstvenoj tablici za 1940/41. godinu II zone III župe Zagrebačkog nogometnog podsaveza-Varaždin je sljedeći:

1. KGŠK – Križevci	10	8	1	1	42:10	17
2. HŠK »Sloga« – Koprivnica	10	6	2	2	35:10	14
3. HŠK »Koprivnica«	10	6	2	2	38:13	14
4. HŠK »Podravina«-Ludbreg	10	5	0	5	19:33	10
5. SSK »Drava«-Đelekovec	10	1	2	7	8:29	4
6. ŠK »Sloga«-Drnje	10	0	1	9	5:52	1

PROŠIRENA – SPORTSKA I KULTURNA DJELATNOST KLUBA

Budući da je nogomet bilo glavno djelovanje »Osvita« – »Drave« opširnije sam se osvrtno na nogomet. Međutim, radi cjelovitosti prikaza, a i radi značaja koji su imale ostale djelatnosti, ukratko ću se osvrnuti na proširenu sportsku i kulturnu djelatnost Kluba. U drugoj godini postojanja »Osvita« u pravilima od 7. siječnja 1925. godine predviđeno je proširenje djelatnosti da bi se omladina mogla aktivirati u sportskim, kulturnim i drugim društvenim djelatnostima. Željeli smo da svaki omladinac ima mogućnost birati djelatnost za koju ima sklonost i u kojoj može uspješno sudjelovati. Kod postavljanja ciljeva Društva prvenstvo je dato kulturnoj djelatnosti, ali je za nogomet bilo najviše uvjeta za razvitak, pa je on postao glavna okosnica

oko koje su se razvijale i druge sekcije. Nogomet je najviše zakupio omladinu i dominirao svih godina rada »Osvita« i »Dra-ve« sve do 1941. godine.

Uz nogomet željelo se uvesti trčanje i biciklizam. Međutim, nismo imali voditelje koji bi htjeli i znali pripremati omladinu za nastupe. Nije bilo ni materijalnih uvjeta rada. Ipak, i u takvoj situaciji, pokušalo se nešto pokrenuti. »Osvit« je sa svojim predstavnicima sudjelovao na »Sportskom danu« u Donjoj Dubravi 1930. godine. 13. srpnja 1930. godine Osvitovi delegati na proslavi u D. Dubravi bili su: Vinko Vuljak i Večeslav Pavlek, a u »trča-nju seoskih momaka na hiljadu metara« sudjelovao je Osvitov član Ivan Lončar-Đan i pobijedio. Osvojio je trofej – brončanu statu u trkača! Prilikom proslave »Osvita« 1938. godine u Đelekovcu je uz nogometne utakmice bilo organizirano i biciklističko natjecanje. Nastupili su domaći i vozači iz okolnih sela. Staza je bila oko igrališta, pa Legradskom ulicom, dok je cilj bio na igralištu. Pobijedio je član »Osvita« Đuro Maltarić-Gulinčev. Te su dvije sportske discipline živnule (dva nastupa i dvije pobjede!) i zamrle.

Bila je osnovana i šah sekcija, ali je kratko vrijeme životarila i odumrla. Ipak, bilo je koristi, jer su neki omladinci naučili šah. Sekcije: knjižnica, pjevački zbor i kazališna družina lijepo su počele i uspješno radile, ali s različitim vijekom života, peripetijama i sudbinama. Vrijedno je o njima nešto reći.

K n j i ž n i c u smo osnovali 1925. godine na taj način da smo sami darovali knjige i sakupili ih od prijatelja, a odvojili smo nešto od skromnih sredstava i kupili nekoliko novih knjiga. Nabavili smo stolarsku građu, a stolari Ivan Kelenc i Ivan Sabol besplatno su izradili ormar za knjige. Ormar smo smjestili u kući Pavla Mikulandija koji je bio blagajnik i knjižničar. Za knjižnicu se posebno plaćala članarina (2 din mjesečno) i vodila evidencija o novčanom poslovanju. Na otvorenju, knjižnica je imala oko 100 knjiga, a kasnije se taj broj znatno povećao. Zanimanje omladine bilo je veliko, ali okolnosti nisu baš bile povoljne za brzi napredak knjižnice. Nakon dvije godine rada knjižnice, došli smo do zaključka da nas knjižnica, u teškim uvjetima rada (bez prostora, najpotrebnijeg inventara, s vrlo malim financijskim mogućnostima) mnogo opterećuje a sporo se proširuje. Uvidjeli smo da je za Đelekovec dovoljna jedna knjižnica, a budući da je u selu već nekoliko desetaka godina djelovala Knjižnica i čitaonica kao posebno društvo, i to vrlo uspješno, zaključili smo da Osvitovu knjižnicu pripojimo toj knjižnici. To smo i učinili. Time smo povećali fond knjiga, a članstvo Knjižnice pojačali i pomladili. Mislim da je Osvitova knjižnica, iako je radila samo dvije godine, donijela plodove.

Godine 1929. ostvarila nam se davnašnja želja da formiramo pjevački zbor. Bila je sretna okolnost da smo u »Osvitu« imali člana Stjepana Sabola, učiteljskog pripravnika Učiteljske škole u Čakovcu. U lipnju 1929. godine okupili smo oko 35 omladinaca i omladinki koji su bili zainteresirani da budu članovi pjevačkog zbora. Sabol se primio teškog posla da bez pomagala, glasovira ili harmonijuma, radi sa početnicima i da od njih stvori dobre pjevače i dobar pjevački zbor. Pjevači su se oduševljeno prihvatili posla, probe su bile česte i naporne, ali omladina je bila uporna i vrlo disciplinirano i redovito dolazila na probe tri puta tjedno po dva sata. Od 35 pjevača 19 je bilo muških, a 16 ženskih. Ofornili smo posebno muški zbor, a posebno mješoviti zbor. To se moglo učiniti, jer ih je velik broj bio muzički nadaren. Počelo se s laganim, pjevnim narodnim pjesmama koje su pjevači-početnici mogli savladati. Uspjeh je bio potpun! Već 15. kolovoza 1929. godine pjevački zbor je prvi puta javno nastupio na Osvitovoj priredbi u dvorištu Tome Harmadija u Đelekovcu. Zbor je izveo ovaj program: Lijepa naša, A. Slomšek: »Večernica« – muški zbor; Pokorny: »Teče voda, teče« – slovačka narodna; solo pjevao Matija Vuljak uz pratnju mješovitog zbora; I. Zajc: »Na vojsku«, muški zbor; V. Žganec: »Vehni, vehni fijoлица«, međimurska narodna, mješoviti zbor. To je bio prvi muzički javni koncert u Đelekovcu. Publika je bila ušišćena i dugotrajnim pljeskom nagradila pjevače i zborovodu. Pjevački zbor je unutar »Osvita« imao svoju autonomiju, svog pročelnika i predstavnik u Upravnom odboru »Osvita«. Već 1930. godine pjevači su izrazili želju da se zbor osamostali kao posebno društvo. Iako su članovi drugih sekcija (nogometne i kazališne) izražavali žaljenje radi izdvajanja pjevača, protivljenja nije bilo, jer je prevladavalo mišljenje da želju pjevača valja poštiva-

ti. Presudan je bio stav zborovođe Stjepana Sabola. Već 1931. godine pjevački zbor nastupa kao samostalno društvo, a 1932. godine osnovano je Seljačko pjevačko društvo »Preradović«. Međutim, pjevačko društvo vrlo je dobro surađivalo s »Osvitom« i u narednim godinama nastupalo na priredbama »Osvita« i Knjižnice i čitaonice u Đelekovcu.

D r a m s k a sekcija, tj. glumačka družina, osnovana je iste 1929. godine kao i pjevački zbor. Dramsku grupu bilo je mnogo teže okupiti i organizirati nego pjevački zbor. Omladina je voljela pjevati i nije bilo teško sakupiti 35 omladinaca da dolaze na pjevanje. Nasuprot tome, kazalište je bilo nešto novo, malo, ili bolje rečeno, nimalo poznato. Teško je bilo nekoga nagovoriti da primi ulogu, nauči je napamet i stalno nastupa. Trebalo je, kao i u nogometu, početi sasvim iz početka. Za prve uloge uzeli smo gimnazijalce i uvježbavali kratke jednočinke, komedije. Uspjeli smo, dramska se grupa oformila, afirmirala i održala. Sreća je bila u tome što smo uvijek pronašli pogodnog voditelja grupe. Selo je pokazalo veće zanimanje za kazališne predstave, nego što smo očekivali. Publike je uvijek bilo dovoljno. S vremenom se i krug glumaca povećavao, stjecala se iskustva i stvorila se povećana grupa amatera koji su voljeli glumiti i koji su osvojili publiku.

Prva predstava održana je 15. kolovoza 1929. godine na priredbi »Osvita« u dvorištu Tome Harmadija u Đelekovcu, na zabavi na kojoj je nastupio i pjevački zbor. Kazališni amateri prvi put nastupili su s jednočinkom, komedijom od I. Domitrovića »Nasamareni lihvar«. Lica: Janoš Vereš, lihvar, Ignac Jež, učit. prip., Rezika, sobarica – Anica Vuljak; Ivan, student – Vinko Vuljak, student, Ivan Lončar-Đan, gimnazijalac.

Druge, 1930. godine davala se komedija »Poša po vragu« i od tada svake godine davala se premijera. Selo je prihvatilo kazališne igre i posjetilaca je bilo sve više. To je ponukalo Knjižnicu pa je i ona davala kazališne predstave. Dogodilo se da se jedne godine daju po dvije premijere, a i to da se u jednom danu daju po dvije predstave istovremeno i da su obje vrlo dobro posjećene.

Prve dvije predstave (»Nasamareni lihvar« i »Poša po vragu«) uvježbavao je Aleksandar Vrančić, a kasnije je dramsku grupu vodio i uvježbavao kazališne predstave tajnik »Osvita«, student Petar Travanić. Godinama je uz tajničku dužnost radio i sa glumačkom družinom i razvijao kazališni amaterizam u Đelekovcu. Poslije njega voditelj dramske družine i organizator kazališnih predstava bio je (1937. g.) Ivan Vidatić, a nasljedio ga je Ivan Sabolić. Oba su ujedno bili i odlični glumci.

U vremenu od 1929. g. pa do 1941. godine, dakle u razdoblju od 12 godina, uvježbano je u Osvitovoj dramskoj sekciji i prikazano na pozornici oko sedamnaest premijera. Od jednočinki prešlo se na predstave sa više činova, od komedija na drame, pa i tragedije. Na primjer drama »Daleka svjetlost« u četiri čina trajala je puna dva sata. »Izdajica« od Koste Abraševića osim u Đelekovcu davala se još i u Drnju i Koprivnici. Kasnije je to teretilo »Osvit« da širi komunističke ideje. Publika je voljela gledati komedije Branislava Nušića (»Vlast«, »Dr« i »Gospođa ministarka«).

U kazališnoj grupi djelovali su ovi glumci-amateri: Vuljak Vinko, Vuljak Ana, Lončar Ivan-Đan, Travanić Petar, Vidatić Ivan, Sabolić Ivan, Lončar Eva, Tomašić Martin, Drvarić Mariča, Vidatić Đuro, Vidatić Ana, Kanižaj Franjo, Kanižaj Mijo i Jelka, Mihalec Stjepan, Karas Ivan, Čoklica Franjo, Čoklica Kata, Horvat Franjo i Margareta, Čoklica Stjepan-Kolarićev, Čmrk Ivan, Kvakon (Dombaj) Draga, Čizmak Štefica i još neki drugi. Saptaci su bili: Kanižaj Franjo i Dupor Veljko. Dupor Branko, Kanižaj Franjo i još neki postavljali su scenu. Garderoba se posuđivala po selu. Virius Franjo imao je, jedini u selu, frak i cilindar koji su uvijek bili u prometu. Varaždinsko kazalište darovalo je Osvitovim amaterima paket šminke i druge potrebne artikle za maskiranje, te nešto garderobe. Dali su i komplet lijepo prepisanih uloga za komad »Matijaš, grabancijaš, dijak«, ali na žalost do realizacije te, staj. karjavske komedije nije došlo.

Đelekovec je prihvatio amatersku kazališnu grupu i ona je postala kulturna stvarnost sela. Predstave su uvijek bile jako dobro posjećene i donosile lijep dohodak koji se bratski dijelilo s nogometašima i često ih izvlačilo iz financijske krize u koju su upali kad su počeli igrati prvenstvene utakmice unutar Varaždinske nogometne župe.

FUNKCIONARI I ZASLUŽNI ČLANOVI KLUBA

Iz dosadašnjeg izlaganja vidi se organizirani i kontinuirani razvitak i uspješni rad Kluba. »Osvit« je niknuo u razdoblju kad su se seljačka djeca iz koprivničke okolice počela upisivati u Gimnaziju u Koprivnici. U Koprivnicu su iz Zagreba nogometnu loptu donijeli studenti, a gimnazijalci su je prihvatili i ponijeli u svoja sela. U relativno kratkom vremenu nogometna je lopta osvojila veća podravska sela i čvrsto se ukorjenila. Pojavom nogometnih klubova u selima, počelo je razvijanje društvenog rada omladine.

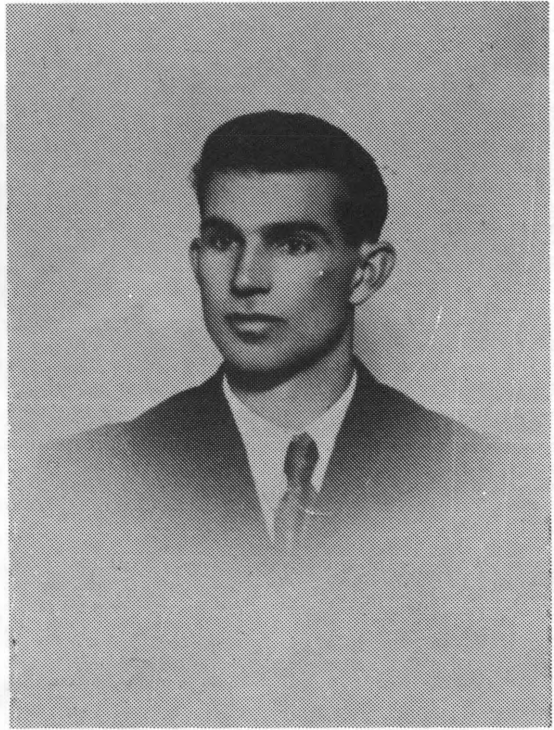
Đelekovec je prihvatio svoj Klub i podržavao ga moralno i materijalno. Mnogi seljaci plaćali su članarinu, a da nikad nisu dotakli loptu. Sva je omladina dobrovoljnom akcijom uredila igrališta koja su prije bila neravna izrovana ledina. Seljaci su dolazili na utakmice, davali dobrovoljne priloge, kupovali brojeve tombole i davali velike količine žita (kukuruz i pšenicu) koje je »Osvit« prodao i dolazio do finansijskih sredstava. Kazališna sekcija dobrovoljno je svoje prihode od predstava davala za nogomet. To je valjda jedino kazalište u ovom kraju koje je finansijski pomagalo nogomet.

Jačanjem i afirmacijom Kluba rasli su rashodi za putovanja. Prvih godina smo na utakmice u susjedna sela (Drmje, Peteranec, Legrad, Hlebine) putovali biciklima, a kasnije (Kotoriba, Novigrad) koristili smo kola s konjskom zapregom. Onda nije bilo gumenjaka, drždali smo se po lošim i prašnim cestama. Kad smo iz Đelekovca došli u Kotoribu, bili smo prašni i bijeli kao mlinari. Poslije nekoliko godina, kad smo išli na udaljenija mjesta kao Đurđevac, Zelina, Varaždin itd., vozili smo se kamionom kojeg smo posredstvom Pavlek Stjepana st. uz režijske troškove dobili od Koprivničkog paromlina. Sve poslove oko Kluba članovi su radili besplatno i još su plaćali i članarinu. Od samog početka među članovima je vladalo veliko prijateljstvo, kao u velikoj porodici. I na utakmicama igralo se uvijek fer, iako često i na vlastitu štetu. Nemoguće je svakom članu vrednovati rad, ali smatram da je vrijedno zabilježiti imena pojedinaца koji su bili u vodstvu Kluba i posebno se isticali svojim radom i koji su zaslužni za razvitak i napredak Kluba u cjelini.

Vrančić Vladimir bio je inicijator i prvi predsjednik Kluba. Bio je najbolji igrač »Osvita«. Kasnije je igrao u Varaždinskom športskom klubu (VŠK) i »Slaviji« u Varaždinu. Često je iz Varaždina dolazio u Đelekovec i nastupao za »Osvit« kad je klub igrao s jačim protivnikom. Ivan Lončar-Đan, najmlađi član odbora, vrlo dobar navalni igrač, po potrebi i golman, trkač, i glumac u kazališnoj sekciji. Zivahan i uvijek raspoložen, znao je održavati veselo raspoloženje u momčadi ili grupi, naročita mu je zasluga što je nenametljivo, neposredno znao napredno politički djelovati, koristeći svaku zgodu koja mu se pružala. Dragutin Šantl, dugogodišnji blagajnik, koji je vrlo pedantno vodio blagajnu, koji je uvijek znao osigurati potrebna sredstva, a materijalno je jako pomagao Klub. Bio je dugo godina glavni organizator svega što se događalo u Klubu. Aleksandar Vrančić bio je jedan od inicijatora, prvi kapetan, trener i kasnije predsjednik Kluba. Bio je prvi voditelj kazališne družine i vodio administraciju Kluba.

Franjo Šantl, dugogodišnji kapetan, vrlo dobar igrač i duša momčadi, bio je odlučan, ali se kod donošenja odluka uvijek posavjetovao sa starijim igračima. Imao je mnogo smisla za fini humor. Igrači su ga poštovali, voljeli i slušali. Petar Travanić bio je najbolji tajnik i voditelj kazališne družine. Mnogo se zalagao za poslove Kluba, bio je voljen i cijenjen. Đuro Vidatić, odličan igrač, graditelj igre, kapetan momčadi taktičan i brižan, poštovan i voljen ne samo od igrača nego kod svih članova Kluba. Igrač s najduljim nogometnim stažom. Ivan Vidatić s velikom je žarom i uspjehom vodio kazališnu družinu i bio vrlo dobar glumac. Sabol Stjepan zaslužan je što je u okviru »Osvita« organizirao i vrlo dobro vodio prvi pjevački zbor u Đelekovcu.

Funkcionari Kluba bili su: predsjednici Vladimir Vrančić, Aleksandar Vrančić, Stjepan Mikor, Ivan Porić-Ratarov; tajnici: Stjepan Sabol, Pavao Mikulandi, Petar Travanić, Večeslav Pavlek; blagajnici Martin Tomašić, Pavao Mikulandi, Dragutin Šantl; kapetani Aleksandar Vrančić, Franjo Šantl, Đuro Vidatić; knjižničar Pavao Mikulandi; voditelji glumačke družine Aleksandar Vrančić, Petar Travanić, Ivan Vidatić; dirigent pjevačkog zbora Stjepan Sabol. Najbolji golman bio je Drago Androlić, a najdulji golmanski staž ima Franjo Čoklica-Kolarićev. Od glu-

Vladimir Vrančić, prvi predsjednik Kluba

maca posebno su se isticali: Eva Lončar, odlična glumica, prihvatila je svaku ulogu, a najviše je igrala glavne ženske uloge. Uvijek raspoložena i vesela. Prvu ulogu primila je 1930. godine u komediji »Poša po vragu«, a imala je najdulji amaterski glumački staž. Najbolje kreirane uloge dao je Stjepan Mihalec.

Članovi Kluba bili su jedinstveni i uvijek ih je nosila ideja bratstva i napretka, to im je dalo podstreka za intenzivni rad na razvitku Kluba i društvenog života u selu.

DRUŠTVENO-POLITIČKI ZNAČAJ »OSVITA«

U prvoj godini rada »Osvita« mislili smo samo na nogomet, ali već druge godine naše su se ambicije proširile i na općekulturno-prosvjetni i društveni rad. U tim godinama poslije prvog svjetskog rata bilo živo, a u Đelekovcu i dosta burno političko kretanje. Od prije rata u Đelekovcu radi Hrvatska pučka knjižnica, a sve više seljačke djece pohađa srednje škole. Selo se mijenja. Đelekovčani su bili pristalice HSS-a, selo je bilo jako politizirano. Đelekovčanin Miškina Pavlek uzdigao se i postao prvi politički čovjek u Podravini, a kasnije i jedan od prvaka HSS. Postao je poznat i cijenjen pisac i narodni zastupnik. Imao je veliki utjecaj na selo. Bio je lijevo orijentiran i, moglo bi se reći, predvodnik lijevog krila HSS-a, a to je bila i orijentacija Đelekovca. Ustaštvo i fašizam Miškina nije prihvatio i zato je uhapšen i 1942. godine ubijen u logoru Jasenovac. U selo je dolazio svojoj braći, Ivanu i Đuri, Blaž Vidatić, član KPJ iz Zagreba. Tomo Gregurek, student agronomije, član KPJ iz Koprivnice, često je dolazio u Đelekovec i donosio propagandni materijal. Istim poslom dolazili su u Đelekovec i braća Franjo i Stjepan Đureta i Drago Čoklica. Svi su oni utjecali na formiranje političke svijesti u naprednom socijalističkom pravcu. »Osvit« je bio homogena omladinska organizacija u kojoj se mogla vrlo uspješno politički djelovati. Aktivno su unutar »Osvita« u tom pravcu radili: Ivan Lončar-Đan i braća Ivan i Đuro Vidatić.

Blaž Vidatić bio je sekretar kožaraca u URS-u u Zagrebu. Često je dolazio u Đelekovec i donosio politički propagandni materijal. Na njegov prijedlog »Osvit« se začlanio u Radničku sportsku zajednicu u Zagrebu. »Osvit« je bio jedini s e l j a - č k i klub u toj Zajednici. Blaž je bio uhapšen i zatvoren u logoru Kerestinec, gdje je kod pokušaja bijega 1941. godine ubijen. Ivan Vidatić je u »Osvitu« vodio glumačku družinu. On je birao kazališne komade, pa je u repertoaru često uvrštavao napredne drame koje mu je pribavljao Blaž. Tako je bilo, na primjer, sa dramom »Izdajica« Koste Abraševića koja je u Koprivnici odmah proglašena za komunističku propagandu koju bi vlast trebala zabraniti. Ivan Vidatić je bio nekoliko puta hapšen i zatvaran. Đuro Vidatić je bio kapetan momčadi te je prema tome imao mogućnosti da vrši propagandu među igračima. Ivan Lončar-Đan bio je osnivač Kluba, vrlo dobar igrač i član kazališne družine. Već kao učenik u Karlovcu bio je uhapšen zbog sudjelovanja na prvomajskim manifestacijama. Zaposlio se u TIVAR-u VARTEKS) u Varaždinu gdje je sudjelovao u štrajkovima i raspacavao propagandni materijal. Radi toga bio je uhapšen i osuđen na dvije godine zatvora koje je izdržao u Lepoglavi.

U Knjižnici u Đelekovcu (Đan je bio tajnik Knjižnice) održan je 1941. javni sastanak sa kojeg je Simovićevoj vladi u Beograd poslan brzozav kojim se traži da se odmah uspostave diplomatski odnosi sa SSSR-om. Đan je mnogo izbjivao iz Đelekovca, ali se uvijek vraćao (koji put u pratnji žandara), i nastupao u momčadi »Osvita« i u kazališnim komadima. Njegov je politički utjecaj na omladinu bio neposredan i uspješan.

Prilikom odlaska momčadi na utakmicu u Varaždin kamionom, prolazeći kroz sela pjevali su politički nepoćudne pjesme. Netko je primijetio da se mnogo pjeva pa bi dobro došla i zastava. Zato se u Ludbregu ostalo te se nabavio potrebni materijal i na brzinu je sašivena zastava. Čekajući zastavu, momčad i pratelji kibici, nastavili su s pjevanjem i izvikivanjem parola. Najviše se pjevala »Budi se istok i zapad...« koja se pjevala svakom zgo-

dom dok je momčad bila na okupu. Strčala se, u Ludbregu, čitava ulica, ali i žandari. Međutim, Ludbrežani su obavijestili igrače da idu žandari, pa su se na brzinu utovarili u kamion i pobjegli u Varaždin. Žandari su im postavili zasjedu na Varaždinskoj cesti da ih uhvate na povratku. Međutim, Ludbrežani su u Varaždin poslali poruku da ih čeka zasjeda, pa su igrači krenuli preko Varaždinskih Toplica i kroz Ludbreg prošli drugom ulicom i izbjegli zasjedi. Jednom zgodom, kad je više igrača, među njima i Đan, bilo u gostionici Santl, došli su žandari da uhapsu Đana. Međutim, igrači su blokirali žandare tako, da je Đan uspio pobjeći.

»Osvit« je surađivao sa svim društvenim organizacijama, a naročito sa kulturno-prosvjetnim društvom, Knjižnicom, koja se reorganizirala u »Seljačku slogu«. Igrači »Osvita« Mijo Kanižaj (1940. g.) i Đan (1941. g.) bili su tajnici »Seljačke sloge«. Naročito dobro surađivali su sa svim društvenim organizacijama članovi glumačke družine. Tako je bilo za stare Jugoslavije.

Za vrijeme NDH ustaše su prijekim okom gledali na »Osvit« i budno pazili što se događa u Klubu. Na povod za intervenciju nisu morali dugo čekati. Početkom ljeta 1941. godine prilikom utakmice u Koprivnici, koprivnička je momčad pozdravila »Osvit« s ustaškim pozdravom, a igrači »Osvita« odzdravili su uobičajenim sportskim pozdravom: »Zdravo!«. To je bilo na stadionu pred publikom. Nije to bio mali izazov za ustaše. Istih dana, predveče, na ulici u Đelekovcu oko desetak omladinaca, na čelu sa Đanom, otpjevali su »Budi se istok i zapad«. Ustaše su odmah intervenirali. Đan je opet uspio pobjeći, ali je za nekoliko dana ipak uhapšen i sproveden u zatvor u Koprivnicu. Na njegovu sreću, kotarski poglavar bio je njegov školski kolega iz Gimnazije, pa je Đan prošao samo sa mjesec dana zatvora. U to vrijeme Dragutin Santl bio je blagajnik i glavni tehnički organizator »Osvita«, kod njega je bilo sastajalište i spremljen sav inventar (nogometna oprema) i arhiva »Osvita«. Ustaše su došli k njemu, zaplijenili su sav inventar i arhivu i zabranili rad Klubu. Santl Drago i Vidatić Đuro morali su natovariti na kola (»falšva-

Radio-grupa kod Komande Bjelovarskog područja u šumi kod Bedeničke, kolovoz 1944. g. Naprijed sjede radio-tehničari, a stoje: Ivan Lončar-Đan i Aleksandar Vrančić

gen») svu Osvitovu imovinu i kao zaprega po selu odvući je u općinsku zgradu. Tamo su ustaše sve uništili. Tako je »Osvit« prestao s radom, a obnovljen je poslije oslobođenja.

Sav politički rad u Đelekovcu još u staroj Jugoslaviji bio je u znaku otpora protiv nasilja, diktature, ugnjetavanja i izrabljivanja s bilo koje strane dolazi. Slobodarska misao koja je prevladala društvenim životom Đelekovčana učinila ih je borbenim i spremnim da se odupru i upuste u borbu sa svakim koji im to osnovno ljudsko pravo krnji i oduzima. S pojavom fašizma, shvatili su da je došao čas konačnog obračuna sa zatornicima ljudske slobode. Đelekovec se opredijelio za borbu protiv fašista. Ustaše su Đelekovec prozvali mala Moskva, ne bez razloga. Poslije fašističke okupacije Jugoslavije i dolaska ustaša, počeo je, na poziv KPJ, ilegalni rad na organizaciji ustanka i revolucije, u što se Đelekovec odmah uključio. U selu je već radila partijska organizacija u kojoj su bili i članovi »Osvita«. Osnivale su se i druge političke organizacije vezane uz KPJ. U selo su dolazili politički radnici radi organizacije ustanka. Selo ih je primalo. Dolazili su i prvi ranjeni, bolesni ili iscrpljeni partizani, borci udarnih grupa i odreda. Đelekovec ih je primao, sakrivao i njegovao. Već 1942. godine uhapšen je Miškina Pavlek i ubijen u logoru Jasenovac, u selu je provedeno veće hapšenje, mnogi su bili maltretirani, mučeni i odvedeni u zatvor. Od aktivnih članova »Osvita« bili su uhapšeni Drago Šantl i Pavao Kadija. Mnogi su prije hapšenja uspjeli pobjeći (Đan Lončar, Pandurić Franjo-Stric, Kanižaj Drago i neki drugi, a nakon tri mjeseca vratili su se Šantl Drago i Kadija Pavel, a u logoru u Zemunu zaglavio je slikar Mirko Virius. Već početkom 1942. godine iz domobranstva su s oružjem pobjegli partizanima Ivan Đurđina i Franjo Galinec, aktivni igrač »Osvita«). Oba su poginuli. Tokom 1943. godine odlazili su u partizane pojedinačno, a krajem godine odlazi u partizane kolona Đelekovčana pod zastavom. Đelekovec je imao jaku udarnu grupu, a i svoju Đelekovečku četu u Plavšincu. Najviše Đelekovčana otišlo je u Brigadu »Braća Radić«, a bilo ih je i u ostalim brigadama i jedinicama. Komandant Koprivnice 1943. godine Ante Dobrila Pepo, zabilježio je da je iz bivše općine Đelekovec u borbu otišlo oko 400 boraca.

Da je politički rad unutar »Osvita« bio uspješan vidi se i po tome što je preko 30 veterana, seniora i juniora nogometaša,

glumaca i pjevača otišlo u borbu, i to slijedeći: Androlić Ivica, Betlehem Pavao, Cmrk Ivan, Čoklica Drago, Čižmak Mijo, Dupor Branko, Ganžulić Ivica, Ganžulić Vinko, Glavak Vilim, Gregurek Mijo, Gulinec Franjo, Horvat Franjo, Kadija Vlado, Kadija Pavao, Kanižaj Mijo, Lončar Ivan-Đan, Mikulandi Pavao, Pavlek Pavao, Pavlek Stjepan ml., Petak Ivan, Pandurić Franjo-Spolarec, Posavec Franjo, Posavec Jakob, Šantl Franjo, Vidatić Đuro, Vidatić Ivan, Vrančić Aleksandar, Vrančić Vladimir i Pavlek Većeslav. Nisu navedeni podupirajući članovi »Osvita«, jer bismo ih onda morali nabrojati dvostruko više. Od navedenih bili su: jedan poručnik, sedam kapetana, jedan major, jedan komesar, jedan delegat, jedan sekretar KK KPH – Koprivnica, a mnogi su bili na dužnosti kod Okružnog NOO-a Bjelovar, Kotarskog NOO-a Koprivnica i Općinskog NOO-a Đelekovec.

Poginuli su u NOB-u ovi članovi »Osvita«: Cmrk Ivan, vd. polit. sekretara KK KPH, poginuo u Voćinu 1944. godine, Gulinec Franjo, poginuo kod Končanice 1944. godine, Gregurek Mijo, borac, poginuo je 5. siječnja 1944. godine kod Varaždinskih Toplica, Posavec Franjo, komesar čete u Brigadi »Braća Radić«, poginuo 1944. godine kod Osijeka, Posavec Jakob, delegat, poginuo 18. srpnja 1945. kod Zemuna i Šantl Franjo poginuo 22. ožujka 1945. kod Hercegovca. Ukupno su iz Đelekovca poginula četrdeset četiri, od toga šest su bili članovi »Osvita«.

Vrijedno je ovdje zabilježiti da su borci i u ratu igrali nogomet. Tako je Đuro Vidatić dao podatak da je u jesen 1944. godine u Daruvaru odigrana utakmica reprezentacije 32. i 33. divizije NOV i završila pobjedom 33. divizije sa 2:0. Za nas je to zanimljivo jer su u reprezentaciji 32. divizije igrali i »Osvitovi« igrači Đuro Vidatić i Franjo Posavec. Za 32. diviziju igrali su još i Veno Biškup, Ivan Bačun i Jure Jurišić, ostalih se Vidatić ne sjeća. Sudio je Matačić.

Poslije rata preostali igrači okupili su se i s odraslijim juniorima obnovili Klub. Svojevremeno natureno ime »Drava« zaboravljeno je i ponovno uzeto ime »Osvit«. »Osvit« nije, dakle, bila utopija, želja se ostvarila, simbol je postao stvarnost, izborili smo slobodu, svanulo je!

I tako je »Osvit« i dalje rastao u slobodi i izrastao u jednog od najboljih klubova srednje Podravine i u slobodi dočekao šezdesetgodišnjicu. Bile mu sretne i uspješne i naredne godine!